

YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2010/10719
Karar No. 2010/9782
Tarihi: 12.10.2010

İlgili Kanun / Madde
1479 .Bağ-KurK-/24

-
- **PRİM AFFINDAN YARARLANMA**
- **BAĞ KUR HİZMETLERİNİN TESPİTİ**

ÖZETİ: davacıdan 3780 sayılı Yasa uyarınca (1992 affından yararlanarak) tahsil edilen primlerin, davacının 1.5.1983 tarihinden 31.12.1991 tarihine kadar kesintisiz sigortalı sayılması halinde bu döneme ilişkin prim borcunu karşılayıp karşılamadığı, karşılamıyor ise hangi tarihe kadar sigortalılık süresine karşılık geldiği Kurum'dan sorularak verilecek cevap önceki Kurum cevapları gibi yetersiz olursa gerekirse uzman bir bilirkişiden rapor alınarak davacının 1992 prim affı ile ödediği paranın 1.5.1983-31.12.1991 tarihleri arasındaki dönem yönünden hangi tarihe kadarki sigortalılık süresini karşıladığını belirlemek, çıkacak sonuca göre 28.12.1984-31.3.1985, 30.6.1985-31.7.1985, 3 1.12.1985-29.2.1986 tarihleri arasındaki vergi ve oda kaydının bulunmadığı dönemlerle ilgili bir karar vermektir

Davacı, 1.5.1983-31.1.2006 tarihleri arası Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün taraf vekilleri tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Onal Aydın tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı kanuni gerektirici nedenlere göre davalı Kurumun tüm, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki diğer temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, davacının 1.5.1983-31.1.2006 tarihleri arasında kesintisiz olarak 1479 sayılı Yasa'ya tabi zorunlu sigortalı olduğunun tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece davacının 1.5.1983-31.12.1983,1.1.1984-28.12.1984, 1.4.1985- 30.6.1985, 1.8.1985-31.12.1985 ve 26.2.1986-31.1.2006 tarihleri arasında 1479 sayılı Yasa'ya tabi Bağ-kur sigortalısı olduğunun tespitine, fazla talebin reddine karar verilmiş ise de bu sonuç usul ve yasaya uygun değildir.

1.4.1972 tarihinde yürürlüğe giren 1479 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde zorunlu Bağ-Kur sigortalılığı için esnaf sicili veya kanunla kumlu meslek kuruluşu kaydı aranırken 4.5.1979 tarihinde

yürürlüğe giren 2229 sayılı Yasa ile 1479 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin öngördüğü meslek kuruluşlarına kayıtlı olma koşulu kaldırılmış sadece yasanın temel ilkesi olan kendi ad ve hesabına çalışma koşulu getirilmiş, 20.4.1982 tarihinde yürürlüğe giren 2654 sayılı Yasa ile 1479 sayılı Yasa'nın 24. maddesi değiştirilerek zorunlu Bağ-Kur sigortalılığı için gelir vergisi mükellefi olması şartı getirilmiş ancak gelir vergisinden muaf olanlar için meslek kuruluşuna kayıtlı olma yeterli görülmüş, 22.3.1985 tarihinde yürürlüğe giren 3165 sayılı Yasa ile 24. madde değiştirilerek zorunlu Bağ-Kur sigortalılığı için vergi kaydı veya esnaf sicil kaydı veya oda kaydının bulunması yeterli görülmüş, 2.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4956 sayılı Yasa ile 24. madde değiştirilerek zorunlu Bağ-Kur sigortalılığı için gelir vergisi mükellefi olma şartı getirilmiş ancak gelir vergisinden muaf olanlar için esnaf sicil kaydı ve oda kaydının bir arada bulunması yeterli görülmüştür.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davacının 10.4.1992 tarihli giriş bildirgesi üzerine davalı Kurumca 1.5.1983 tarihi itibarıyla 1479 sayılı Yasa'ya tabi sigortalı olarak kayıt ve tescil edildiği. 2006 yılına kadar sigortalı sayıldığı, 2006 yılında yaşlılık aylığı talep etmesi üzerine, 31.12.1983 tarihinde vergi kaydının bitimiyle terkin edilip, oda kaydına göre 26.2.1986 tarihinden itibaren yeniden tescilin yapılmasıyla yaşlılık aylığı talep ettiği 31.1.2006 tarihine kadar sigortalı sayıldığı, ilk prim ödemesinin 13.4.1992 tarihinde yapıldığı ve 1992 affından yararlandığı 26.2.1986-18.9.2003 tarihleri arasında, ayrıca başka odalarda 10.11.1993 ve devamı, 15.4.1996 ve devamı şeklinde oda kaydının, 19.3.1986 ve devamı, 2.3.1987 ve devamı şeklinde iki ayrı Etnaf Sicil kaydının 2.2.1981 - 14.7.1981, 1.5.1983 - 31.12.1983, 7.11.1983 - 28.12.1984, 1.4.1985 -30.6.1985, 1.8.1985-31.12.1985, 2.5.1989 - 2.11.1999, 10.2.2000 ve devamı şeklinde vergi kaydının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Somut olayda, uyuşmazlık davacının 31.12.1983-26.2.1986 tarihleri arasında 1479 sayılı Yasa'ya tabi sigortalı olup olmadığı noktasındadır. Göztepe Vergi Daire'sinin 26.12.2008 tarihli yazısı karşısında mahkemece davacının 1.5.1983-31.12.1983, 1.1.1984-28.12.1984, 1.4.1985-30.6.1985,1.8.1985-31.12.1985, 26.2.1986-31.1.2006 tarihleri arasında sigortalı olduğuna ilişkin verilen karar doğrudur.

Davacının vergi ve oda kayıtlarının bulunmadığı 28.12.1984-31.3.1985, 30.6.1985-31.7.1985, 31.12.1985-26.2.1986 tarihleri arasındaki döneme gelince; davacının 1992 affından yararlanarak geriye doğru sigortalılık süresi yönünden prim ödemesinde bulunduğu görülmektedir. Davacıdan prim tahsil edip ödenen primleri yıllarca kullanan ve davacıyı kendi hatalı işlemi nedeniyle yıllarca sigortalı sayan Kurumun, davacıya sigortalı olduğu inancını verdikten sonra yaptığı yanlışlığın farkına vararak sigortalılık süresini indirmesi iyi niyetten uzaktır. Yargıtay H.G.K. nun 01.10.1997 gün, 1997/10-578 E., 1997/758 K.sayılı kararında da belirtildiği üzere; davacının, Sosyal Güvenlik Hukuku ilkeleri ve Medeni Kanunu'nun 2. maddesinin uygulanmasının zorunlu bir sonucu olarak primi alınan süreler bakımından zorunlu sigortalı kabul edilmesi gerekir.

Gerek mahkemece, gerekse Dairemiz geri çevirme kararında davacının 1.5.1983-31.12.1991 tarihleri arasında sigortalı sayılması halinde 1992 affı ile ödediği primlerin bu döneme ilişkin prim borcunu karşılayıp karşılamadığı, karşılamıyor ise bu ödemelerin hangi tarihe kadarki sigortalılık süresine ilişkin prim borcuna karşılık geldiği sorulmuş ise de Kurum memurunca sorulan sorunun anlamı kavranılmadığından verilen cevap uyuşmazlığın çözümü için yeterli olmamıştır.

Yapılacak iş; davacıdan 3780 sayılı Yasa uyarınca (1992 affından yararlanarak) tahsil edilen primlerin, davacının 1.5.1983 tarihinden 31.12.1991 tarihine kadar kesintisiz sigortalı sayılması halinde bu döneme ilişkin prim borcunu karşılayıp karşılamadığı, karşılamıyor ise hangi tarihe kadar sigortalılık süresine karşılık geldiği Kurum'dan sorularak verilecek cevap önceki Kurum cevapları gibi yetersiz olursa gerekirse uzman bir bilirkişiden rapor alınarak davacının 1992 prim affı ile ödediği paranın 1.5.1983-31.12.1991 tarihleri arasındaki dönem yönünden hangi tarihe kadarki sigortalılık süresini karşıladığını belirlemek, çıkacak sonuca göre 28.12.1984-31.3.1985, 30.6.1985-31.7.1985, 31.12.1985-29.2.1986 tarihleri arasındaki vergi ve oda kaydının bulunmadığı dönemlerle ilgili bir karar vermektir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 12.10.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.